

СТАНОВИЩЕ

от

проф. д.пс.н. Снежана Евлогиева Илиева,
катедра „Социална, организационна, клинична и педагогическа психология“,
Софийски университет „Св. Климент Охридски“

относно

конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ в област на висше образование
3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.2. Психология
(Социална психология, политическа психология, психология на изкуството) за нуждите
на катедра „Социална, организационна, клинична и педагогическа психология“, СУ „Св.
Климент Охридски“, обявен в Държавен вестник, бр. 64 от 30.07.2024 г.

1. Общо представяне на получените материали по конкурса и съответствие с минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“

Настоящото становище е изготвено в съответствие с решение на Научното жури, определено със заповед на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“ РД 38-521-07.08.2024. Единствен кандидат в конкурса, обявен за нуждите на катедра „Социална, организационна, организационна, клинична и педагогическа психология“, е Найденов Цекон Николов, главен асистент в същата катедра. Документите, представени за участие в конкурса, съответстват на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“.

Гл. ас. д-р Найденов Николов участва в конкурса една монография, която е хабилитационен труд, самостоятелна глава от колективна монография, една статия в международно списание и 3 студии, като едната от тях е публикувана и в превод на испански език. Наред с това има публикувана книга въз основа на защитен дисертационен труд, общо 7 студии и 6 статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томовете.

Монографията „Изкуство и Енигма. Интерпретативна социална психология и социална онтология на изкуството“, ISBN:978-619-92993-0-2 е с обем от 148 страници и отговаря на изискванията за хабилитационен труд. Публикуваната книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен "доктор“ „Идеята за социална онтология и принципът на релевантността“ (2018) ISBN:978-954-07-4555-8 не се включва в оценяването, но участва при отчитане на минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“.

Цитиранията на публикациите на гл. ас. д-р Найден Николов са общо 15, от които 2 са в индексирани международни издания.

Представените научни трудове и справката за цитиранията съответстват на минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“, област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.2. Психология.

2. Данни за кандидата

Найден Николов е завършил специалност Психология с магистърска степен по Социална и политическа психология през 1994 г. От 1999 г. до момента е последователно асистент, старши асистент и главен асистент по социална и политическа психология в СУ „Св. Климент Охридски“. В периода 2002-2007 той е главен експерт „Политически анализи“ в Администрацията на Президента на Република България. През 2016 г. защитава дисертация на тема: „Идеята за социална онтология и принципът на релевантността“. Автор е на две самостоятелни монографии и съавтор в колективна монография „Творческите предизвикателства на критическата психология“ (2017), издадена от Университетско издателство „Св. Климент Охридски“. В течение на своята кариера той има множество практически ориентирани проекти, които допринасят за популяризиране на психологията и нейното прилагане в организационен и социален контекст. Гл. ас. д-р Найден Николов участват във факултетни комисии по Фонд „Научни изследвания“ на Философски факултет и е член на редакционна колегия на сборници от конференции и научни издания. Член е на Дружество на психолозите в Република България, а през 2001 г. е носител на годишна награда за принос към приложната психология на Българска асоциация по приложна психология.

Гл. ас. д-р Найден Николов води лекционни курсове и упражнения по Социална психология, Политическа психология и Групово-динамичен тренинг в специалност Психология и по Социална психология и Теория и практика на социално-психологическия тренинг за бакалавърска степен на специалност Социална педагогика на ФНОИ, СУ „Св. Климент Охридски“.

3. Обща характеристика на научните трудове, научни и научно-приложни приноси

Научните трудове на гл. ас. д-р Найден Николов разкриват трайна и последователна ориентация към проблемите на изкуството, пречупени през призмата на социално-психологическите концепции. В монографията си „Изкуство и Енигма. Интерпретативна социална психология и социална онтология на изкуството“, ISBN:978-619-92993-0-2, която е в ролята на хабилитационен труд, гл. ас. д-р Найден Николов анализира изкуството като процес на комуникация. Той се основава на дефинициите и разбиранията за процеса на комуникация, развити в социално-психологическите теории, но не се ограничава само с това обяснение, а подчертава значението на културния контекст в разбиране на изкуството и неговите послания и символи. Така се разширява и задълбочава социално-психологическата интерпретация на изкуството и тя се допълва с философската и културологичната перспектива. Прилагането на концептуална рамка за анализ, която обхваща постиженията на различни научни области, позволява да се приложи холистичен подход към интерпретиране на изкуството и да се разбере по-добре сложността и многопластовостта на художествените произведения, които се разглеждат. Именно това може да се подчертае като един от основните приноси в научните трудове на гл. ас. д-р Найден Николов.

В анализа на изкуството като комуникация се разглеждат отделните равнища: информационно-възприятийно или знаковата система, семантично равнище или мета-знаковата система и естетическо-нравствено равнище. Гл. ас. д-р Найден Николов обосновава необходимостта от прилагане на принципа на релевантността, на който да се базира научният подход и да се отчете автентичността на дадена художествена творба и на творческите инвенции и замисли на нейния автор. За да аргументира и илюстрира своите допускания и основни идеи, гл. ас. д-р Найден Николов проучва ролята и значението на изкуството, като дава примери от различни сфери, посочва конкретни

интерпретации и анализ на случаи и доказва своите тези със собствен опит и творческо отношение или изкушение, които означава като лични творчески експерименти. Отчитат се и различията в антропологичния модел в зависимост от епохата – класическа епоха, ново време, модерно и постмодерно време, които оказват влияние върху интерпретацията на изкуството. Подчертава се и терапевтичната роля на изкуството и се разкриват колективни несъзнателни комплекси, които имат значение като компенсаторен механизъм и проекция за определени произведения и автори.

В доминиращата част от публикациите си гл. ас. д-р Найден Николов застъпва идеята за социалната онтология, която използва като концептуална рамка за интерпретиране на ред социални феномени, като трябва да се отбележи прилагането на тази идея за формирането и промяната на общностната идентичност.

Приносите на гл. ас. д-р Найден Николов съответстват на основните идеи и анализи в неговите научни публикации. Предложен е подход, който доказва обяснителната сила на социалната психология към ред социални и културни феномени, като това е подчертано особено по отношение на изкуството. Със своите идеи и с използваните модели и методи, които се основават на теоретична база от философия, културология и социална психология, кандидатът допринася за утвърждаването на психология на изкуството в съвременната психология у нас.

Не съм забелязала и нямам данни за плагиатство в представените за участие в конкурса научни трудове.

4. Лични впечатления за кандидата

Имам впечатления за гл. ас. д-р Найден Николов като колега от катедрата и мога да подчертая неговата етичност и коректност, както и колегиално отношение и толерантност към студентите. Наред с това, той има ред дейности извън университета, които допринасят за повишаване на теоретико-приложната значимост на психологията и на нейната роля в практиката и спрямо социално-психологическите процеси в обществото.

5. Заключение

Представените от гл. ас. д-р Найден Николов научни трудове разкриват траен и последователен интерес към социалната психология и психологията на изкуството. Въз основа на представените в конкурса научни трудове и на приноса му за развитие на

психология на изкуството и прилагането на мултидисциплинарен подход, който съчетава философска, културологична и социално-психологическа перспектива, давам положителна оценка за кандидатурата на гл. ас. д-р Найден Цеков Николов за заемане на академичната длъжност „доцент“ в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.2. Психология (Социална психология, политическа психология, психология на изкуството) за нуждите на катедра „Социална, организационна, клинична и педагогическа психология“, СУ „Св. Климент Охридски“.

16. 12. 2024 г.

Проф. д.пс.н. Снежана Илиева